

ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรินทร์

Variables influencing teacher Competencies in small secondary school
under of the Secondary Educational Service Area Office Nakhonchai Burin
Province Group

ชัยยะ ทั้งแสน

ครูโรงเรียนมัธยมบุรีรัมย์บุรีพิทยาคมรัชมังคลาภิเษก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาสมรรถนะของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรินทร์ (2) เพื่อศึกษาตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จังหวัดนครชัยบุรีรินทร์ ศึกษาเกี่ยวกับตัวอย่างครูโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรินทร์ ปีการศึกษา 2563 จำนวน 450 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ 1) แบบประเมินสมรรถนะครู 2) แบบสอบถามการพัฒนาตนเองของครู 3) แบบสอบถามความรับผิดชอบในหน้าที่ของครู 4) แบบสอบถามการบริหารจัดการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ 5) แบบสอบถามการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ของครู และ 6) ความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน แบบสอบถามมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง 0.34-0.93 ค่าความเชื่อมั่นแต่ละฉบับระหว่าง 0.91, 0.96, 0.86, 0.91, 0.88, 0.96 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์ของความแปรผัน และการวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis : PAL) ผลการวิจัย พบว่า 1) สมรรถนะครูโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรินทร์ อยู่ในระดับดี ลักษณะดังกล่าวนี้ของครูแต่ละคนแตกต่างกันน้อย 2) สมรรถนะครูโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรินทร์ ได้รับอิทธิพลโดยตรงจากการพัฒนาตนเองของครู การใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ของครูและความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน สามตัวแปรนี้อธิบายความแปรปรวนของสมรรถนะครู ได้ร้อยละ 64 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ของครูและความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน ผ่านมาทางการพัฒนาตนเองของครู

คำสำคัญ : สมรรถนะ การพัฒนาตนเอง มัธยมศึกษา
ขนาดเล็ก

Abstract

This research aimed to (1) Study the competency level of teachers in the small size secondary schools, under the Office of the Secondary Educational Service Area of the Nakhonchai Burin Province Group. (2) To study the variables that influence the performance of teachers in the small size secondary schools, under the Office of the Secondary Educational Service Area of the Nakhonchai Burin Province Group. The samples used were 450 teachers in the small size secondary schools, under the Office of the Secondary Educational Service Area of the Nakhonchai Burin Province Group, Academic Year 2020. The tools used for data collection were, (1) the teacher competency assessment form, (2) the teacher self-development questionnaire, (3) the teacher responsibility questionnaire, (4) Learning management based on the learner's focus questionnaire, (5) Questionnaire on the use of technology in teacher learning management and (6) The school's professional learning community. The questionnaire had individual discretionary power between 0.34-0.93, and each confidence value between 0.91, 0.96, 0.86, 0.91, 0.88, 0.96 Statistics used in data analysis are mean, standard deviation, Coefficient of variation

and Path Analysis (PAL).

The results of the research were as follows: 1) The small secondary school teachers competency, under the Office of the Secondary Educational Service Area of Nakhonchai Burin Province Group were of a good level, and the characteristics of each teacher differ slightly. 2) The small secondary school teacher competencies, under the Office of the Secondary Educational Service Area of the Nakhonchai Burin Province Group, are directly influenced by the self-improvement of the teacher by the use of technology in the teacher learning management and the professional learning community of the school. Three variables accounted for the variance of teacher performance at 64 percent and were statistically significant at the .01 level and are indirectly influenced by the use of technology in the teachers learning management and the school's professional learning community through the self-development of teachers.

Keywords: competency , self-development, small secondary school

บทนำ

กรอบแนวคิดของแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 มุ่งเน้นให้คนไทยทุกคนได้รับ

การศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุขสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21 โดยกำหนดยุทธศาสตร์หลักของการจัดการศึกษา 6 ประการคือ ยุทธศาสตร์ที่ 1 จัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ ยุทธศาสตร์ที่ 2 การผลิตและพัฒนากำลังคน การวิจัยและนวัตกรรมเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัยและ การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างโอกาสความเสมอภาคและความเท่าเทียมทางการศึกษา ยุทธศาสตร์ที่ 5 การจัดการศึกษาเพื่อเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและ ยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการศึกษา ที่มีเป้าหมายให้เกิดขึ้น 5 ประการ คือ 1) การเข้าถึงการศึกษา 2) ความเท่าเทียม 3) คุณภาพ 4) ประสิทธิภาพ และ 5) ตอบโจทย์บริบทที่เปลี่ยนแปลง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2561)

สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ได้สรุปผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2561 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในภาพรวมพบว่า ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ทำการทดสอบ 4 รายวิชาคือวิชาภาษาไทยได้คะแนนเฉลี่ย 54.42 วิชาภาษาอังกฤษ ได้คะแนนเฉลี่ย 29.45 วิชาคณิตศาสตร์ ได้คะแนนเฉลี่ย 30.04 วิชาวิทยาศาสตร์ ได้คะแนนเฉลี่ย 36.10 ซึ่งมีคะแนนรวมเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 50 โดยโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือโรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดเล็ก และโรงเรียน

ขนาดเล็ก ตามลำดับ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทำการทดสอบ 5 รายวิชา คือวิชาภาษาไทย ได้คะแนนเฉลี่ย 47.31 วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ได้คะแนนเฉลี่ย 35.16 วิชาภาษาอังกฤษ ได้คะแนนเฉลี่ย 31.41 วิชาคณิตศาสตร์ ได้คะแนนเฉลี่ย 30.72 วิชาวิทยาศาสตร์ ได้คะแนนเฉลี่ย 30.51 ซึ่งมีคะแนนรวมเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 50 โดยโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือโรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดเล็ก และโรงเรียนขนาดเล็ก ตามลำดับ (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). 2562)

ผลการจัดการศึกษาที่ไม่ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย รวมถึงผลการจากแข่งขันด้านการศึกษาในระดับนานาชาติทำให้กระทรวงศึกษาธิการเร่งดำเนินการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการศึกษาของประเทศ โดยผู้ที่จะทำให้การจัดการศึกษาสำเร็จตามเป้าหมายคือครู เพราะครูเป็นบุคลากรที่มีบทบาทสำคัญในกระบวนการจัดการศึกษา เป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดผู้เรียนมากที่สุด ดังนั้นควรพัฒนาระบบการผลิตและพัฒนาสมรรถนะครูให้สอดคล้องกับความจำเป็นในการใช้ครูที่แท้จริง (กมล รอดคล้าย. 2561) ในการพัฒนาด้านการศึกษาครูจึงเป็นบุคคลสำคัญในการสร้างและพัฒนาคุณภาพของเยาวชน โดยครูใช้สมรรถนะที่ครูมีอยู่ในการทำให้นักเรียนกลายเป็นนักเรียน 4.0 ด้วยการเพิ่มกิจกรรมการเรียนรู้ อีกทั้งจะทำให้ให้นักเรียนได้รับทักษะที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21 ดังนั้นครูจึงถูกเปลี่ยนบทบาทจากครูที่สอนหนังสือเป็นพี่เลี้ยงหรือครูฝึก มีทักษะด้านการคิด ทักษะในด้านภาษาเพื่อการสื่อสารในระดับสากล ทักษะในด้านการบริหารจัดการกับข้อมูลสารสนเทศ รวมทั้งความสามารถในการใช้และเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์หรือ

เทคโนโลยีดิจิทัล แล้วใช้สมรรถนะในการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพคนสู่ประเทศไทยยุค 4.0 เพื่อพัฒนาเด็กไทยให้เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไป (วิทยากร เชียงกุล. 2562)

จากความเป็นมาชี้ให้เห็นว่าคุณภาพผู้เรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ไม่ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย ซึ่งปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพผู้เรียนก็คือครู ด้วยเหตุดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก จังหวัดนครชัยบุรินทร์ ซึ่งผลการศึกษาที่ได้จะนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการจัดการศึกษาและพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ดีมีประสิทธิผลต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับสมรรถนะของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์
2. เพื่อศึกษาตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์

กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ ปีการศึกษา

2563 จำนวน 450 คน (ใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน)

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรต้น คือ 1) การพัฒนาตนเองของครู 2) ความรับผิดชอบในหน้าที่ของครู 3) การบริหารจัดการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ 4) การใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ของครู และ 5) ความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน

ตัวแปรตาม คือ สมรรถนะของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

1. แบบประเมินสมรรถนะครูโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ท รวม 24 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.44-0.88 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96
2. แบบสอบถามการพัฒนาตนเองของครู เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ท จำนวน 12 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.35-0.76 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.91
3. แบบสอบถามความรับผิดชอบในหน้าที่ของครู เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ท จำนวน 13 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.28-0.74 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.86
4. แบบสอบถามการบริหารจัดการโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับตามวิธีของลิเคิร์ท จำนวน 12 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.44-0.84 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.91
5. แบบสอบถามการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ของครู เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับตามวิธีของลิเคิร์ท จำนวน 12 ข้อ มีค่า

อำนาจจำแนกระหว่าง 0.42-0.72 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.88

6. แบบสอบถามความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับตามวิธีของลิคเอิร์ท จำนวน 11 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.69-0.88 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96

การวิเคราะห์ข้อมูล คำนวณหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าสัมประสิทธิ์ของความแปรผัน (C.V.) ของตัวแปรต้นและตัวแปรตามการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ การวิเคราะห์หือทธิพล หรือการวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis : PAL)

ผลการวิจัย

1. สมรรถนะครูโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีนทร์อยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 4.30$) ลักษณะดังกล่าวนี้ของครูแต่ละคนแตกต่างกันน้อย (C.V. = 8.14)
2. ผลการวิเคราะห์ด้วยสหสัมพันธ์พหุคูณและค่าน้ำหนักความสำคัญ (β) ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณและค่าน้ำหนักความสำคัญ (β) ระหว่างตัวแปรต้นที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก

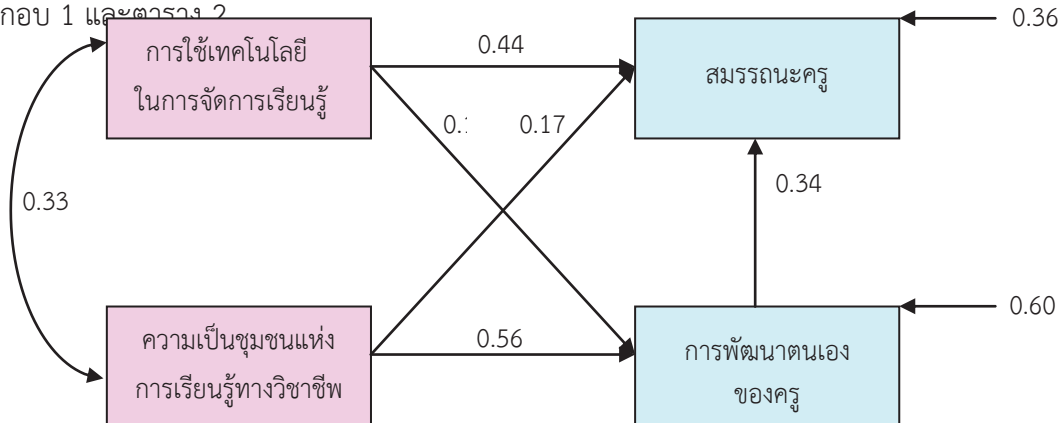
ตัวแปรต้น	สมรรถนะครู โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก (β)
การพัฒนาตนเองของครู	0.51**
ความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน	0.42**
การใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ของครู	0.30**
ความรับผิดชอบในหน้าที่ของครู	0.09
การบริหารจัดการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ	0.04
R	0.74**
R ²	0.55

**p< .01

จากตาราง 1 พบว่า มีเพียงการพัฒนาตนเองของครู ความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน การใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ของครู ที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\alpha = .01$ แต่โดยเหตุที่การพัฒนาตนเองของครู ความรับผิดชอบในหน้าที่ของครู การบริหารจัดการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญของครู การใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ของครู ความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน ต่างมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันอย่างสูง ($r =$

0.25 – 0.72) จึงอนุมานได้ว่าการพัฒนาตนเองของครู ความรับผิดชอบในหน้าที่ของครู การบริหารจัดการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญของครู การใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ของครู ความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน ส่งผลต่อสมรรถนะครูโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก

2. เมื่อวิเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์เส้นทางแบบพี เอ แอล (PAL) พบ รูปแบบสมรรถนะครู โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ ดังภาพประกอบ 1 และตาราง 2

Chi – Square = 0.63, df =1, P – Value = 0.42840, RMSEA = 0.000

ภาพประกอบ 1 รูปแบบสมรรถนะครู โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์

ผลการวิเคราะห์พบว่าค่า Chi-Square (χ^2) มีค่าเท่ากับ 0.63 ค่าความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ 0.43 ที่องศาอิสระเท่ากับ 1 โดยค่า RMSEA = 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 เมื่อนำค่า χ^2/df พบว่า มีค่าน้อยกว่า 2 แสดงว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ตาราง 2 ตัวแปรต้นที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะครูโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ด้วยการวิเคราะห์เส้นทางแบบพี เอ แอล (PAL)

ตัวแปร	R^2	β
สมรรถนะครู โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก		
การใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ของครู	0.64**	0.44
การพัฒนาตนเองของครู		0.34
ความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน		0.17
การพัฒนาตนเองของครู		
การใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ของครู	0.40**	0.56
ความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน		0.11

**p< .01

นอกจากนี้ ยังพบว่า มีเพียงการพัฒนาตนเองของครู ความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน การใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ของครู ที่ส่งผลต่อสมรรถนะของครู โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ดังนี้

1. สมรรถนะครูโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กได้รับอิทธิพลโดยตรงจากการพัฒนาตนเองของครู ($\beta = 0.34$) การใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ของครู ($\beta = 0.44$) และความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน ($\beta = 0.17$) สามตัวแปรนี้อธิบายความแปรปรวนของสมรรถนะครูโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กได้ร้อยละ 64 ($R^2 = 0.64$) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ของครู ($\beta = 0.56$) และความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน ($\beta = 0.11$) ผ่านมาทางการพัฒนาตนเองของครู

2. ตัวแปรที่มีอิทธิพลโดยตรงต่อการพัฒนาตนเองของครู ได้แก่ การใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ของครู ($\beta = 0.56$) และความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน ($\beta = 0.11$) สองตัวแปรนี้อธิบายความแปรปรวนของการพัฒนาตนเองของครู ได้ร้อยละ 40.00 ($R = 0.40$) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\alpha = .01$

อภิปรายผล

1. ผลการวิจัย พบว่า สมรรถนะของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์อยู่ในระดับดี ค่าสัมประสิทธิ์ความแปรผันร้อยละ 8.14 แสดงว่า สมรรถนะครูโรงเรียนมัธยมศึกษา

แต่ละคนแตกต่างกันน้อย อาจเป็นเพราะว่า ครูทุกคนต้องผ่านการประเมินประสิทธิภาพการปฏิบัติงานเป็นประจำทุก 6 เดือน เพื่อนำผลการประเมินไปใช้ในการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนจากผู้บริหารสถานศึกษา โดยประเมินเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน โดยพิจารณาจากการสร้างหรือพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้และคุณภาพผู้เรียน การสร้างและพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีทางการศึกษาและแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้และการศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์และหรือวิจัย เพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน การบริหารจัดการชั้นเรียน การพัฒนาตนเอง รวมถึงการประเมินเกี่ยวกับการปฏิบัติตนในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ ซึ่งรายการประเมินดังกล่าวเป็นการประเมินสมรรถนะครู ดังนั้นครูทุกคนจึงมีการปฏิบัติตนตามสมรรถนะที่มีการประเมินเพื่อให้ผ่านเกณฑ์พิจารณาในการเลื่อนขั้นเงินเดือน เป็นเหตุให้สมรรถนะครูโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จังหวัดนครชัยบุรินทร์อยู่ในระดับดี สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้กำหนดให้ครูในศตวรรษที่ 21 ต้องปฏิบัติตนมีสมรรถนะ 6 สมรรถนะ คือการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้การพัฒนาผู้เรียน การบริหารจัดการชั้นเรียนการวิเคราะห์สังเคราะห์และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน ภาวะผู้นำครู การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับผลการวิจัยของยุทธศาสตร์แก้วดี (2558) ที่ได้ศึกษาสมรรถนะครูที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่าระดับการปฏิบัติตามสมรรถนะครู

ผู้สอน ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากและผลการวิจัยของกัญญาณัฐ คำจุมพล (2559) ที่ได้ศึกษาตัวแปรที่ส่งผลกระทบต่อระดับสมรรถนะครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผลการวิจัยพบว่าสมรรถนะ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก

2. สมรรถนะของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ได้รับอิทธิพลโดยตรงจากการพัฒนาตนเองของครู การใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ของครู และความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน สามตัวแปรนี้อธิบายความแปรปรวนของสมรรถนะครู โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กได้ร้อยละ 64 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\alpha = .01$ และได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ของครู และความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน ผ่านมาทางการพัฒนาตนเองของครู

การพัฒนาตนเองของครูเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ของตน เป็นการเพิ่มสมรรถนะในการทำงาน สามารถปรับเปลี่ยนตนเองได้ในบางเรื่อง ทำให้ตนเองมีคุณภาพมากขึ้น ส่งผลให้การดำเนินงานในหน้าที่ประสบผลสำเร็จ ครูได้เข้าร่วมในการพัฒนาตนเองโดยการเข้าร่วมในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู ทำให้ครูมีพัฒนาการเรียนรู้การสอนได้เรียนรู้เทคนิคการช่วยเหลือนักเรียนได้ดีขึ้น สามารถนำความรู้ที่ได้มาใช้แก้ปัญหาปัจจุบันได้ด้วย และมีผลดีต่อการสร้างวัฒนธรรมวิชาชีพระดับสถานศึกษา ซึ่งนำไปสู่การเพิ่มความร่วมมือ ความรู้สึกเป็นเจ้าของ การพัฒนานวัตกรรมและการเป็นผู้นำในกลุ่มครูด้วยกัน (พศิน แดงจวง. 2554) สอดคล้องกับนิพล อินนอก (2556) ที่อธิบายว่าการพัฒนาตนเองว่ามีความจำเป็นในแง่การพัฒนางาน พัฒนาความก้าวหน้าในวิชาชีพของแต่ละอาชีพ โดยต้องอาศัย

ความชำนาญเป็นพิเศษในด้านนั้นๆ และต้องได้รับการฝึกฝนอบรมมาโดยตรงเท่านั้น การปฏิบัติงานในสายวิชาชีพจึงจำเป็นต้องมีทางที่เปิดกว้างให้บุคคลที่ปฏิบัติงานในวิชาชีพได้เจริญก้าวหน้าไปในหน้าที่การงานที่ตนปฏิบัติอยู่โดยมีผู้จัดทำ “บันไดแห่งสายวิชาชีพ” เพื่อแสดงให้เห็นว่าผู้ปฏิบัติงานในวิชาชีพนั้นสามารถก้าวไปถึงตำแหน่งใดและมีโอกาสเจริญสูงสุดในตำแหน่งใด ดังนั้นการพัฒนาตนเองจึงมีอิทธิพลต่อสมรรถนะครู

การใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ของครู เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้หมายถึงการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมต่างๆ มาใช้ในกระบวนการจัดการในสถานศึกษา ประกอบด้วยที่เป็นเครื่องคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต และรวมถึงโทรศัพท์ เครื่องเล่นวีซีดี วีดีโอ วิทยุ เทปเสียง การบูรณาการเทคโนโลยี คอมพิวเตอร์ การกระจายเสียงและโทรศัพท์เข้าด้วยกัน ช่วยให้การดำเนินงานการสื่อสารเป็นไปได้ง่าย ดังนั้นเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้จึงมีความสำคัญและมีความจำเป็นในการนำมาใช้ในกระบวนการศึกษาด้วยเหตุผลคือ 1) ความเจริญอย่างรวดเร็วทางด้านวิชาการ วิทยาการใหม่ๆ และสิ่งประดิษฐ์ต่างๆ ได้ถูกค้นคิดประดิษฐ์ขึ้นมาใช้ในสังคมมากมาย ซึ่งมีผลโดยตรงต่อการเปลี่ยนแปลงและปรับตัวทางด้านหลักสูตรการเรียนการสอนของสถานศึกษา จึงมีความจำเป็นต้องใช้เครื่องมือทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เหมาะสมกับสถานการณ์ 2) การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคม ซึ่งเป็นผลกระทบมาจากพัฒนาการทางด้าน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีส่งผลต่อการดำรงชีวิต การปรับตัวและพัฒนาการของนักเรียน จำเป็นต้องใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เหมาะสมกับ

สถานการณ์นั้น ๆ 3) ลักษณะสังคมข้อมูลข่าวสาร ซึ่งเป็นผลมาจากพัฒนาการทางด้านอิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีโทรคมนาคม ทำให้ข่าวสารทุกรูปแบบ คือ เสียง ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว กราฟฟิก และข้อมูลคอมพิวเตอร์สามารถถ่ายทอดและส่งถึงกันได้อย่างรวดเร็ว สังคมในปัจจุบันและอนาคตจะเป็นสังคมที่ท่วมท้นด้วยกระแสข้อมูลและข่าวสาร ดังนั้นครูที่นำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้เป็นการเพิ่มความรู้ความสามารถของตนเอง หรือเสริมสร้างสมรรถนะของตนเองในตัว ดังนั้นการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ของครู จึงส่งผลต่อสมรรถนะครูสอดคล้องกับพัลเมอร์ (Palmore. 2011) ที่ได้วิจัยพบว่า การใช้เทคโนโลยีในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาตนเองและการเสริมสร้างสมรรถนะของตนเอง

ความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษา ซึ่งฮอร์ด (Hord. 1997) สรุปว่าความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน เกิดประโยชน์ต่อครูผู้สอน คือ ลดความรู้สึกโดดเดี่ยวในงานสอนของครูลง เพิ่มความรู้สึกผูกพันต่อพันธกิจและเป้าหมายของโรงเรียนมากขึ้น โดยเพิ่มความกระตือรือร้นที่จะปฏิบัติให้บรรลุพันธกิจอย่างแข็งขัน ทำให้รู้สึกว่าจะต้องร่วมกันรับผิดชอบต่อการพัฒนาการโดยรวมของนักเรียน และร่วมกันรับผิดชอบเป็นกลุ่มต่อผลสำเร็จของนักเรียน รู้สึกเกิดสิ่งที่เรียกว่า “พลังการเรียนรู้ซึ่งส่งผลให้การปฏิบัติการสอนในชั้นเรียนของตนมีผลดียิ่งขึ้น เข้าใจในด้านเนื้อหาสาระที่ต้องทำการสอนได้แตกฉานยิ่งขึ้นและรู้ว่าตนเองควรแสดงบทบาทและพฤติกรรมการสอนอย่างไร จึงจะช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีที่สุดตามเกณฑ์ที่คาดหวัง รับทราบข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อวิชาชีพได้อย่าง

กว้างขวางและรวดเร็วขึ้น ส่งผลดีต่อการปรับปรุงพัฒนางานวิชาชีพของตนได้ตลอดเวลา ครูเกิดแรงบันดาลใจที่จะสร้างแรงบันดาลใจต่อการเรียนรู้ให้แก่นักเรียนต่อไป เพิ่มความพึงพอใจ เพิ่มขวัญกำลังใจต่อการปฏิบัติงานสูงขึ้นและลดอัตราการลาหยุดงาน น้อยลง มีความก้าวหน้าในการปรับเปลี่ยนวิธีสอนให้สอดคล้องกับลักษณะผู้เรียนได้อย่างเด่นชัด และรวดเร็วกว่าที่พบในโรงเรียนแบบเก่า มีความผูกพันที่จะสร้างการเปลี่ยนแปลงใหม่ๆ ให้ปรากฏอย่างเด่นชัดและยั่งยืน มีความประสงค์ที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นระบบต่อปัจจัยพื้นฐานด้านต่าง ๆ ซึ่งประโยชน์ดังกล่าวคือการเพิ่มความรู้ ทักษะให้แก่ครู ความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนจึงมีอิทธิพลโดยตรงต่อสมรรถนะครู โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก

สำหรับตัวแปร การบริหารจัดการโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญและความรับผิดชอบในหน้าที่ของครูของครู ไม่ส่งผลต่อสมรรถนะของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก อาจเป็นเพราะว่าการบริหารจัดการโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นการบริหารที่ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนและเอื้ออำนวยให้ครูสามารถวางแผนจัดกระบวนการเรียนการสอนและกิจกรรมการเรียนรู้อย่างสอดคล้องเหมาะสมกับความถนัดและความสนใจของผู้เรียน การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กระตุ้นให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นเหตุให้การบริหารจัดการโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญไม่ส่งผลต่อสมรรถนะครู ส่วนความรับผิดชอบในหน้าที่ของครูเป็นลักษณะของครูที่แสดงออกในการปฏิบัติภารกิจในหน้าที่ การกระทำที่พยายามศึกษาหาความรู้ในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายด้วย

ความตั้งใจ เป็นการกระทำที่ตระหนักถึงส่วนรวมด้วยความตั้งใจปฏิบัติงานให้ถูกต้องเหมาะสมโดยยึดถือระเบียบ กฎเกณฑ์ ข้อบังคับ คำสั่งต่าง ๆ ขององค์กร รวมถึงไม่ละเลยที่จะเสียสละประโยชน์ส่วนตนเองและกระทำในสิ่งที่จะรักษาให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวมดังนั้นความรับผิดชอบในหน้าที่ของครูจึงส่งผลต่อสมรรถนะของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะด้านนโยบาย

ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาตนเองของครู การใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ของครู และความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน มีอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมต่อสมรรถนะครูโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ดังนั้นมหาวิทยาลัยควรส่งเสริมการพัฒนาตนเองของนักศึกษาครู ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ ควรกำหนดนโยบายในการส่งเสริมการพัฒนาตนเองของครู การใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ของครู และความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน เพื่อให้ครูเกิดการพัฒนาตนเองและให้

ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กมีสมรรถนะที่สูงขึ้น

ข้อเสนอแนะในการนำไปปฏิบัติ

ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ต้องส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนาตนเองให้มากขึ้น เพราะการพัฒนาตนเองของครูทำให้ครูมีสมรรถนะที่ดี ส่งเสริมให้มีการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน การใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ของครู อันนำไปสู่คุณภาพของครูและคุณภาพของนักเรียนให้มีผลลัพธ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัย

1. ควรทำวิจัยการพัฒนาลักสูตรเสริมการพัฒนาตนเองของครู การใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ของครู และความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน เพราะตัวแปรเหล่านี้เป็นตัวแปรที่สำคัญที่ส่งผลต่อระดับสมรรถนะครูโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก อันส่งผลต่อคุณภาพและมาตรฐานทางการศึกษา

2. ควรมีการศึกษาว่ามีตัวแปรอะไรบ้างที่ส่งผลต่อการพัฒนาตนเองของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์

เอกสารอ้างอิง

- กมล รอดคล้าย. (2561). **จะยกระดับคุณภาพการศึกษาต้องพัฒนาครู**. (ออนไลน์) สืบค้นเมื่อ 10 เมษายน 2562. สืบค้นจาก <https://www.kroobannok.com/84179>.
- กัญญาณัฐ คำจุมพล. (2559). **ตัวแปรที่ส่งผลต่อระดับสมรรถนะครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ดุสิต (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.
- นิพล อินนอก. (2556). **ตัวแปรที่ส่งผลต่อระดับความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้อำนวยการโรงเรียน**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ดุสิต (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.
- พศิน แดงจวง. (2554). **รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะบุคลากรทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ: ดวงกมลพับลิชชิง.
- ยุทธศาสตร์ แก้วดี. (2558). **สมรรถนะครูที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ดุสิต (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.
- วิทยากร เชียงกุล. (2562). **ผลวิจัยสภาวะการศึกษาไทย ปี 2561-2562**. สืบค้นเมื่อ 6 สิงหาคม 2562 จาก <https://www.kroobannok.com/87193>.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). (2562). **สรุปผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2561 (ออนไลน์)**. สืบค้นเมื่อ 10 เมษายน 2562. สืบค้น จาก http://www.newonetrresult.niets.or.th/AnnouncementWeb/PDF/SummaryONET_2561.pdf.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2561). **รายงานการศึกษาไทย พ.ศ. 2561**. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- Hord, S.M. (1997). **Professional Learning Communities : Communities of Continuous Inquiry and Improvement**. Austin : Southwest Education Development Laboratory.
- Palmore, D.V. (2011). **Faculty Attitude towards Integrating Technology in Teaching at a Four-Year Southeastern University**. (Doctoral Dissertation). Alabama : Auburn University.